

Програма індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України

Анотація

Програму індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України (далі – Програма) розроблено групою офіцерів департаменту професійної підготовки Головного управління Національної гвардії України спільно з головним сержантом Національної гвардії України на основі військових публікацій Національної гвардії України, Збройних Сил України з метою вироблення єдиних підходів командирів (начальників) до організації та проведення індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України на випробувальний термін (1 рік).

Цю Програму погоджено із структурними підрозділами Головного управління Національної гвардії України.

**ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ
СЕРЖАНТСЬКОГО
СКЛАДУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ГВАРДІЇ
УКРАЇНИ**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

УДК 358.116(477)

П 78

Програма індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України. — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 62 с.

ISBN 978-611-01-2941-1

Програму індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України (далі – Програма) розроблено групою офіцерів департаменту професійної підготовки Головного управління Національної гвардії України спільно з головним сержантом Національної гвардії України на основі військових публікацій Національної гвардії України, Збройних Сил України з метою вироблення єдиних підходів командирів (начальників) до організації та проведення індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України на випробувальний термін (1 рік).

Цю Програму погоджено із структурними підрозділами Головного управління Національної гвардії України.

ISBN 978-611-01-2941-1

ЗМІСТ

	ЗМІСТ	3
	ВСТУП	4
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	8
1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	9
2.	ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СЕРЖАНТСЬКОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	12
3.	КЕРІВНИЦТВО ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ПІДГОТОВКОЮ	16
4.	ВИМОГИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ТЕМАТИЧНИЙ РОЗРАХУНОК ЗА ПРЕДМЕТАМИ НАВЧАННЯ	17
	ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ПРЕДМЕТІВ НАВЧАННЯ	17
	ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА	18
	Загальновійськова підготовка	18
	Тактика при виконанні спеціальних завдань	23
	ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА	26
	МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА	28
	ВІЙСЬКОВА ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ	30
	ВІЙСЬКОВО-ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА	32
	ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ	35
	ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ПІДГОТОВКА	36
	ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА	39
	СТРОЙОВА ПІДГОТОВКА	39
	ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА	41
	СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА	43
	ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	44
5.	МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ПРОГРАМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СЕРЖАНТСЬКОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	45
	ДОДАТКИ	46
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	61

ВСТУП

В умовах збройної агресії з боку російської федерації проти України Національній гвардії України потрібні навчені військовослужбовці сержантського складу, які у складі військової частини (підрозділу) спроможні діяти як самостійно, так і спільно з підрозділами Збройних Сил України та виконувати поставлені службово-бойові (бойові) завдання.

Основні теоретичні знання військовослужбовці сержантського складу Національної гвардії України набувають у Навчальному центрі Національної гвардії України. У подальшому поглиблення (отримання) теоретичних знань, набуття та формування практичних умінь і навичок здійснюється під час проведення заходів як індивідуальної, так і колективної підготовки.

Індивідуальна підготовка проводиться з урахуванням керівних документів Національної гвардії України, завдань, що виконуються сержантським складом як у мирний час, так і в особливий період, у тому числі у военний час, та рівня підготовки з метою досягнення визначеного рівня професійних знань, умінь та навичок у виконанні функціональних обов'язків.

Актуальність видання цієї Програми обумовлена створенням дієвої системи індивідуальної підготовки військовослужбовців сержантського складу у військових частинах (підрозділах) Національної гвардії України, одним з важливих елементів якої є її якісне планування.

Викладені в Програмі положення слід застосовувати творчо та відповідно до конкретної мети навчання, рівня індивідуальної (фахової) підготовки військовослужбовців сержантського складу, а також виконання завдань за призначенням військових частин (підрозділів).

Спираючись на Програму, необхідно вести постійну роботу з подальшого вдосконалення змісту та тематики проведення заходів індивідуальної підготовки та впровадження у практику нових та більш ефективних форм і методів навчання.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
	Наказ командувача Національної гвардії України від 06.03.2017 № 138 «Про затвердження Програми з бойової та спеціальної підготовки підрозділів Національної гвардії України»
	Директива командувача Національної гвардії України від 07.12.2021 № Д-25 «Про організацію підготовки Національної гвардії України у 2022, 2023 роках»
	Наказ командувача Національної гвардії України від 15.03.2019 № 144 «Про затвердження Інструкції з організації і проведення зборів з особовим складом Національної гвардії України»
ВКП НГУ 1-00.01	Доктрина з військового лідерства в Національній гвардії України, затверджена наказом командувача Національної гвардії України від 06.12.2022 № 450
ВКДП 7-00(03).01	Настанова з бойової підготовки у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 07 жовтня 2020 року
ТП 7-00-01.02	Програма індивідуальної підготовки сержантського (старшинського) складу Збройних Сил України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 17 серпня 2020 року

Примітка. У разі якщо військову публікацію, на яку подано посилання, замінено новою або до неї внесено зміни, слід застосовувати нову військову публікацію, охоплюючи всі внесені до неї зміни.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Вправа – цілеспрямоване та планомірно організоване виконання розумових та практичних дій (прийомів) з метою засвоєння знань, формування та вдосконалення практичних умінь та навичок.

Групова вправа – вид навчального заняття, яке проводиться методом виконання тими, що навчаються, функціональних обов'язків визначених посадових осіб військових частин та підрозділів. Під час проведення цього виду занять набуваються вміння з організації та планування операцій (бойових дій, бою) з управліннями (силами) та їх всебічного забезпечення.

Заняття – форма навчання, яка включає цілеспрямовану діяльність керівника та тих, що навчають, з метою передачі їм знань, створення умов для отримання та розвитку (набуття) певних умінь та навичок. Заняття проводяться, як правило, у складі груп індивідуальної підготовки сержантського складу під керівництвом безпосередніх начальників (керівників груп індивідуальної підготовки).

Збори – система заходів військового навчання і виховання, які спрямовані на надання та вдосконалення теоретичних знань, практичних умінь і навичок, професійних якостей за відповідним фахом (спеціальністю) та посадами як індивідуально, так і в складі підрозділів (розрахунків), військових частин (підрозділів). Збори проводяться з короткостроковим перебуванням військовослужбовців у розпорядженні відповідного командира (начальника) для навчання їх з відривом від виконання функціональних обов'язків.

Завдання (підзавдання) – чітко визначено дію, яка оцінюється та виконується військовослужбовцем.

Індивідуальна підготовка – цілеспрямований та організований процес послідовних заходів навчання, виховання та набуття індивідуальних спроможностей, які спрямовані на формування у військовослужбовців потрібного рівня знань, умінь, навичок, фахової майстерності, фізичних та психологічних якостей, необхідних для виконання обов'язків за посадою (спеціальністю) як у мирний час, так і в особливий період, у тому числі у военний час.

Індивідуальна спроможність військовослужбовця – рівень його теоретичних знань, практичних умінь та навичок, психологічних та фізичних якостей, якими повинен володіти військовослужбовець, для якісного виконання функціональних обов'язків відповідно до займаної посади.

Інструктивне (інструкторсько-методичне) заняття – вид заняття, яке спрямовано на отримання знань, удосконалення умінь та навичок військовослужбовців щодо методики підготовки та проведення заходів бойової підготовки. Вони проводяться на будь-якому об'єкті, навчальної матеріально-технічної бази військової частини. Під час таких занять основна увага спрямовується на правильний вибір і застосування найбільш доцільних форм та методів навчання, ефективне використання методичних прийомів, навчально-матеріальної бази та навчального часу, вироблення єдиної методики вивчення

нових питань теорії і практики тактики, вогневої підготовки та інших, як правило, основних предметів навчання.

Контрольні заходи – елемент зворотного зв'язку в процесі індивідуальної підготовки, який визначає відповідність рівня набутих знань, умінь та навичок.

Види контролю: вхідний, поточний, підсумковий.

Лекція – вид навчального заняття, яке проводиться методом усного викладання нового теоретичного матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу).

Норматив – часовий, кількісний, якісний показник виконання визначених завдань, прийомів і дій окремими військовослужбовцями чи підрозділами в ході бойової підготовки на навчаннях, тренуваннях, а також при експлуатації озброєння і бойової техніки з дотриманням послідовності (порядку), передбаченої статутами, посібниками та інструкціями.

Предмет навчання – система понять про явища, закономірності, закони, теорії будь-якої відповідної сфери діяльності із визначенням потрібного рівня сформованості у тих, що навчаються, певної сукупності знань, умінь і навичок.

Показове заняття – вид заняття, яке проводиться з найважливіших тем і складних елементів бойової підготовки з метою впровадження передового досвіду в процес навчання, вироблення єдності поглядів найбільш ефективного порядку підготовки та методики проведення заходів бойової підготовки, показу найбільш доцільних методів роботи командирів і штабів, прийомів та способів дій підрозділів, застосування озброєння і військової техніки в бою (бойових діях).

Практичне заняття – вид заняття, під час якого керівник організовує засвоєння теоретичних знань шляхом індивідуального виконання спеціально сформульованих завдань та певних практичних вправ (прийомів, дій). Під час практичних занять закріплюються та поглиблюються теоретичні знання, набуваються навички та уміння в проведенні тактичних розрахунків, відпрацюванні бойових документів, виконанні практичних завдань (вправ, нормативів тощо) за посадою.

Самостійна робота – відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок; виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін; підготовка до майбутніх занять та контрольних заходів; формування в тих, хто навчається самостійності та ініціативи в пошуку та набутті знань.

Тренування – осмислене багаторазове повторення (виконання) вже вивчених вправ (прийомів, дій) з метою їх закріплення (удосконалення).

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
АТО	антитерористична операція
АТ	автомобільна техніка
БТР	бронетранспортер
БА	бойовий автомобіль
БТОТ	бронетанкове озброєння і техніка
ЗСУ	Збройні Сили України
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
НВ	начальник варту
НВН	начальник військового наряду
НГУ	Національна гвардія України
НМТБ	навчальна матеріально-технічна база
ОВТ	озброєння та військова техніка
ОГП	охорона громадського порядку
ООС	операція Об'єднаних сил
ОТО	оперативно-територіальне об'єднання
ПТОР	пункт технічного обслуговування та ремонту
РХБ захист	радіаційний, хімічний, біологічний захист
СМЗ	сержант з матеріального забезпечення
ТО	технічне обслуговування
ТХП	трубка холодної пристрілки

I. Загальні положення

1. Програма індивідуальної підготовки

1.1. Програма індивідуальної підготовки сержантського складу НГУ – військова публікація, яка визначає порядок відпрацювання тематики індивідуальної підготовки за предметами, завданнями (підзавданнями) з метою набуття індивідуальних спроможностей за фахом. Вона призначена для набуття (відновлення) індивідуальних умінь військовослужбовців сержантського складу щодо ефективного виконання ними службових обов'язків за посадою під час самостійного виконання завдань за призначенням.

1.2. Індивідуальна підготовка сержантського складу вважається пріоритетним напрямком діяльності командирів (начальників) усіх рівнів щодо підвищення професійної майстерності військовослужбовців сержантського складу.

2. Основні завдання та принципи індивідуальної підготовки

2.1. Основними завданнями індивідуальної підготовки сержантського складу є:

- а) набуття і підтримання знань, вироблення навичок дій під час виконання посадових обов'язків;
- б) вироблення і вдосконалення командних навичок;
- в) відміне знання озброєння, спеціальних засобів і військової техніки підрозділу та способів його ефективного застосування;
- г) навчання діям на бойовій техніці та зі зброєю;
- д) вивчення та оволодіння способами індивідуального впливу на підлеглих і розвиток якостей, необхідних для вивчення їх індивідуальних психологічних особливостей;
- е) навчання практиці роботи із згуртування військових колективів та попередження конфліктних ситуацій між військовослужбовцями;
- ж) набуття спроможностей у виконанні функціональних обов'язків за вищою посадою;
- з) удосконалення методичної майстерності з питань навчання та виховання підлеглого особового складу;
- к) підтримання та покращення лідерських, психологічних і фізичних якостей;
- л) аналіз, узагальнення та доведення досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань у районах бойових дій;
- м) дотримання заходів безпеки, забезпечення збереження життя і здоров'я підпорядкованого особового складу під час виконання завдань за призначенням.

2.2. Принципами індивідуальної підготовки сержантського складу є:

- а) поєднання різних форм, методів навчання і видів занять, постійний їх розвиток на основі аналізу результатів підготовки та впровадження досвіду;

- б) відповідність навчальних цілей – змісту та характеру завдань, що покладаються на сержантський склад;
- в) послідовний перехід від простих до складних форм навчання;
- г) наочність у підготовці;
- д) єдність навчання і виховання, тісний зв'язок теорії і практики;
- е) свідомість, активність і самостійність тих, що навчаються;
- ж) систематичність, комплексність у підготовці;
- з) міцність оволодіння знаннями, навичками та вміннями;
- к) колективізм та індивідуальний підхід у підготовці;
- л) спирання на наявні знання, навички та вміння сержантів.

2.3. Успішне вирішення завдань індивідуальної підготовки сержантського складу досягається:

- а) детальним та якісним плануванням індивідуальної підготовки;
- б) безумовним дотриманням розкладів індивідуальної підготовки та вимог розпорядку дня щодо проведення самостійної роботи як основного заходу індивідуальної підготовки впродовж тижня;
- в) якісною підготовкою керівників до заходів індивідуальної підготовки, їх високою методичною майстерністю під час надання допомоги тим, що навчаються;
- г) максимальним залученням (охопленням) військовослужбовців сержантського складу до навчання;
- д) ефективним та раціональним використанням НМТБ, навчального часу та виділених ресурсів;
- е) особистою відповідальністю військовослужбовців сержантського складу за свій рівень навченості;
- ж) вивченням та впровадженням досвіду, індивідуальної та колективної підготовки;
- з) використанням у системі підготовки новітніх технічних засобів навчання, нових досягнень інформаційних технологій, педагогіки і психології;
- к) здійснення постійного контролю за рівнем навченості військовослужбовців сержантського складу, їхньої підготовки і проведенням кожного заходу індивідуальної підготовки.

3. Основними формами навчання в системі індивідуальної підготовки є:

- а) збір (навчальний, навчально-методичний);
- б) навчальні заняття (лекція, практичні, інструкторсько-методичні (інструктивні) та показові);
- в) самостійна робота;
- г) контрольні заняття.

4. Організація індивідуальної підготовки

4.1. Організація індивідуальної підготовки військовослужбовців сержантського складу включає:

- а) планування та проведення заходів індивідуальної підготовки;
- б) контроль заходів індивідуальної підготовки;
- в) оцінювання результатів індивідуальної підготовки;
- г) всебічне забезпечення індивідуальної підготовки;
- д) створення та використання НМТБ;
- е) керівництво індивідуальною підготовкою.

4.2. Вимоги до організації індивідуальної підготовки:

- а) тісний взаємозв'язок тематики занять індивідуальної підготовки сержантів відповідно до напрямку службово-бойової діяльності військової частини (підрозділу);
- б) особиста участь прямих командирів (начальників) у підготовці та проведенні занять з індивідуальної підготовки та відповідних зборів;
- в) визначення робочих днів на місяць для проведення занять, зборів з урахуванням максимального залучення військовослужбовців сержантського складу до цих заходів (*виконання завдань за призначенням, охоплення занять з підлеглим особовим складом тощо*).

4.3. Відповідальними за організацію індивідуальної підготовки сержантського складу в системі бойової підготовки, якісну підготовку та проведення заходів індивідуальної підготовки є:

- а) у військових частинах (підрозділах) – командир (головний сержант) військової частини (підрозділу);
- б) безпосередньо – керівник відповідної групи індивідуальної підготовки. Вони розробляють плануючі документи, організують заняття з індивідуальної підготовки, забезпечують їх якісне проведення, узагальнюють результати, контролюють і надають допомогу командирам підрозділів у плануванні і проведенні заходів індивідуальної підготовки, організують ведення обліку і звітності індивідуальної підготовки сержантського складу.

4.4. Перелік тем для відпрацювання, кількість годин на кожен предмет навчання та на кожен тему визначає командир (начальник) з урахуванням призначення підрозділу, рівня підготовки військовослужбовців сержантського складу, вказівок безпосередніх командирів.

Тривалість навчальної години становить **50 хвилин**, тривалість навчального дня – **6 годин**, періодичність визначається індивідуально, але не менше **одного дня на місяць**.

Під час проведення польових виходів, бойового злагодження підрозділів, батальйонних (ротних) груп, інших занять, пов'язаних з виходом за межі пунктів дислокації, тривалість навчального дня може збільшуватися **до 10 годин**.

Відповідальність за рівень підготовки військовослужбовців сержантського складу та їх готовність до виконання службово-бойових (бойових) завдань несе командир (головний сержант) військової частини (підрозділу).

4.5. В органах управління, військових частинах (підрозділах) створюються

наступні групи індивідуальної підготовки сержантського складу:

- а) військовослужбовці сержантського складу, які мають підпорядкований особовий склад (командири відділення, головні сержанти взводів);
- б) військовослужбовці сержантського складу, які не мають підпорядкованого особового складу (інструктори, НВ, НВН, СМЗ, контролери, начальники складів, медики, зв'язківці тощо), підгрупи за напрямками професійної діяльності.

4.6. У навчальних підрозділах (центрах) створюються наступні групи індивідуальної підготовки сержантського складу:

- а) які мають підпорядкований особовий склад (курсантів) та інструкторський склад циклових комісій (навчальних підрозділів);
- б) які не мають підпорядкованого особового складу (курсантів).

4.7. Збори в навчальних центрах плануються і проводяться щорічно в масштабах навчального центру (навчальної військової частини) **один раз на рік** (на початку навчального року), терміном до 2-3 діб.

II. Планування та проведення заходів індивідуальної підготовки сержантського складу Національної гвардії України

1. Планування індивідуальної підготовки

1.1. Індивідуальна підготовка сержантського складу планується в загальній системі бойової підготовки відповідно до рішення начальника, командира військової частини (підрозділу) у Плані підготовки (бойової підготовки) територіального управління (військової частини) на рік.

1.2. Планування індивідуальної підготовки полягає в колективній роботі командирів (начальників) та інших посадових осіб щодо визначення порядку і послідовності проведення узгоджених за замислом, місцем і часом заходів індивідуальної підготовки сержантського складу, спрямованих на набуття визначених індивідуальних спроможностей, всебічного забезпечення спланованих заходів та відображення їх у планувальних документах.

Планування індивідуальної підготовки сержантського складу здійснюється на основі директиви командувача Національної гвардії України щодо організації підготовки Національної гвардії України у визначених роках або іншого аналогічного планувального документа Головного управління НГУ.

1.3. У територіальних управліннях, військових частинах заходи індивідуальної підготовки сержантського складу і терміни їх проведення відображаються у відповідних планах підготовки (бойової підготовки) і уточнюються в планах основних заходів на місяць, що затверджуються безпосередніми начальниками (у батальйоні – план бойової підготовки (на місяць), у роті – календарний план заходів (на місяць), розклад занять (на місяць

або тиждень).

До планів підготовки (бойової підготовки) додається окремим додатком:

1. План індивідуальної підготовки військовослужбовців сержантського складу територіального управління, військової частини (додаток 1), що розробляється в ході загального планування на навчальний рік з іншими планувальними документами. Цей План, як правило, включає такі розділи:

- а) типовий розрахунок годин за предметами навчання;
- б) склад навчальних груп індивідуальної підготовки сержантського складу (визначається рішенням відповідних командирів (начальників) з дотриманням принципу – **кожний начальник навчає своїх підлеглих і несе персональну відповідальність за їх підготовку відповідно до організаційно-штатної структури та підготовки за фахом.**

2. У батальйоні (окремій роті) – План проведення індивідуальної підготовки військовослужбовців сержантського складу батальйону на місяць (додаток 2).

Спеціальна підготовка планується для кожної категорії сержантів з урахуванням особливостей професійної діяльності відповідної категорії сержантів.

2. Організація і проведення занять з індивідуальної підготовки

2.1. Порядок організації і проведення занять з індивідуальної підготовки сержантського складу визначається в наказі начальника територіального управління (командира військової частини) щодо організації підготовки офіцерів, сержантського складу _____ територіального управління (військової частини) Національної гвардії України.

2.2. Послідовність проведення заходів з індивідуальної підготовки уточняється розкладом занять на місяць (додаток 3). Це завдання покладається на командирів (начальників), які відповідають за напрямок індивідуальної підготовки сержантського складу.

Затвердження розкладів занять, заходів індивідуальної підготовки здійснюється **до 25 числа** поточного місяця.

Не пізніше ніж за дві доби до початку занять керівники занять затверджують у безпосередніх командирів плани-конспекти/плани проведення занять.

2.3. Командир (начальник) має право змінювати теми, зміст занять (навчальних питань), установлювати час на відпрацювання кожного предмета та теми (враховуючи рівень навченості підпорядкованого сержантського складу та завдання, які покладені на військову частину (підрозділ)).

Під час виконання завдань за призначенням за межами пунктів дислокації сержантський склад займається згідно з цією Програмою відповідно до рішення командира (начальника).

Перелік предметів, тем, зміст занять та їх тривалість визначає командир підрозділу з урахуванням характеру завдань, які виконуються особовим складом, наявності часу, обсягу службового навантаження на особовий склад.

Заняття повинні бути спрямовані на вдосконалення набутих знань та навичок для виконання того завдання, яке виконує підрозділ за межами пункту постійної дислокації, з урахуванням досвіду, отриманого під час його виконання.

2.4. Предметами індивідуальної підготовки сержантського складу є: тактична підготовка (загальновійськова підготовка та тактика при виконанні спеціальних завдань), вогнева підготовка, методична підготовка, військова педагогіка та психологія, стройова підготовка, технічна підготовка, спеціальна підготовка та гендерна компетентність.

3. Збори в системі індивідуальної підготовки

3.1. Збори із сержантським складом плануються і проводяться:

а) з військовослужбовцями, які обіймають командні посади (головні сержанти батальйонів, рот) – під керівництвом командирів (головних сержантів) військових частин;

б) з військовослужбовцями, які обіймають інструкторські посади (в тому числі інструктори груп військових частин (підрозділів)) – під керівництвом начальника Начального центру НГУ;

в) з головними сержантами військових частин, головними сержантами батальйонів військових частин ОТО – під керівництвом начальника (головного сержанта) територіального управління.

3.2. За формами навчання збори поділяються на навчальні та навчально-методичні.

Навчальні збори проводяться з метою підвищення кваліфікації військовослужбовців та, у свою чергу, поділяються на командирські і спеціальні збори.

Командирські збори проводяться з військовослужбовцями сержантського складу, які перебувають на командирських (начальницьких) посадах, з вивченням найбільш складних тем командирської підготовки та відображенням питань взаємодії, підвищення рівня теоретичних та практичних компетентностей, динаміки службово-бойової діяльності.

Спеціальні збори проводяться з військовослужбовцями сержантського складу з вивченням питань виконання посадових обов'язків за фахом (спеціальністю). Спеціальні збори також проводяться для вивчення новітніх зразків техніки, зброї, озброєння, засобів зв'язку та з питань службово-бойових завдань за призначенням, покладених на військові частини та підрозділи.

Навчально-методичні збори проводяться з військовослужбовцями сержантського складу, які перебувають на командирських (начальницьких) посадах та посадах інструкторів, з метою покращення їх кваліфікації, методичної майстерності в навчанні та вихованні підлеглих. На цих зборах вивчаються

новітні технічні (інженерно-технічні) засоби, бойова (спеціальна) техніка та тактичні способи її застосування, важливі питання організації службово-бойової діяльності та практичного виконання службово-бойових завдань, установлюються єдині погляди на новітні тактичні способи дії військ, а також на методику проведення занять з особовим складом. Крім того, на зборах підбиваються підсумки службово-бойової діяльності за минулий рік (період), ставляться або уточнюються завдання з бойової служби, навчання та виховання особового складу.

Збори з усіма категоріями сержантського складу мають завершуватися контрольними заняттями з визначених предметів навчання.

4. Заняття в системі індивідуальної підготовки

4.1. Заняття з індивідуальної підготовки як у мирний час, так і в особливий (воєнний) період плануються щомісяця – **не менше одного дня на місяць**.

За рішенням командира (начальника) періодичність проведення занять може бути змінено (збільшено).

4.2. Заняття з індивідуальної підготовки не проводяться в місяці проведення зборів, підсумкової перевірки (інспектування).

5. Самостійна робота в системі індивідуальної підготовки

Самостійна робота планується не менше 2 годин на тиждень у службовий час згідно з розпорядком дня, відповідно до розкладу занять з індивідуальної підготовки, який затверджує безпосередній командир (начальник).

Вона включає: самостійне вивчення теоретичних положень та набуття (удосконалення) практичних навичок, які визначив сержантському складу безпосередній командир (начальник) або керівник групи індивідуальної підготовки.

6. Контрольні заходи індивідуальної підготовки

Під час планування індивідуальної підготовки передбачаються контрольні заходи в ході проведення навчальних/навчально-методичних зборів та підсумкової перевірки наприкінці року навчання, під час якої проводяться заліки за визначеними предметами навчання.

Для особового складу, який був відсутній на контрольних заняттях (заліках) під час підсумкової перевірки, обов'язково визначається додатковий час на їх проведення.

7. Документи індивідуальної підготовки

7.1. Основними документами, які визначають зміст і порядок проведення заходів індивідуальної підготовки сержантського складу, є:

а) план індивідуальної підготовки сержантського складу військової частини (підрозділу);

б) план індивідуальної підготовки сержантського складу батальйону (окремої роти);

в) план збору (відповідно до наказу командувача Національної гвардії України від 15.03.2019 № 144 «Про затвердження Інструкції з організації і проведення зборів з особовим складом Національної гвардії України»);

г) розклад занять (на місяць, тиждень).

7.2. У Плані проведення збору викладаються: мета, час та місце проведення збору, учасники, розрахунок навчального часу за днями і предметами навчання.

У розкладі збору (занять) зазначається:

а) дата проведення заняття;

б) час проведення заняття;

в) предмет навчання, тема та вид заняття;

г) місце проведення заняття;

д) керівник заняття.

7.3. На кожне заняття індивідуальної підготовки керівником розробляється план-конспект або план проведення заняття.

Ступінь деталізації матеріалу визначається керівником заняття і залежить від рівня його методичної підготовленості. Більш детальний план-конспект заняття складається у разі проведення занять з нової або складної теми.

III. Керівництво індивідуальною підготовкою

1. Облік заходів індивідуальної підготовки та звітність

Облікові та звітні (навчальні) матеріали проведених із сержантським складом занять (розклади занять, плани-конспекти/плани проведення занять, оціночні відомості з предметів навчання у разі проведення контрольних заходів тощо) зберігаються в секції підготовки, відділенні/групі бойової та спеціальної підготовки військової частини (підрозділу) протягом року (за попередній рік).

Облік успішності та відвідування заходів індивідуальної підготовки тими, що навчаються, а також опрацювання тематики за предметами навчання ведеться в журналі обліку бойової підготовки підрозділу (військова частина, батальйон, рота).

Облік індивідуальної підготовки військовослужбовців сержантського складу веде головний сержант (військової частини, батальйону, роти).

По закінченні року навчання журнал обліку бойової підготовки зберігається протягом року (за попередній рік) у нетаємному діловодстві, після чого знищується в установленому порядку.

У кожного сержанта повинні бути робочі зошити для опрацювання матеріалів занять і самостійної роботи.

2. Контроль заходів індивідуальної підготовки

Контроль за проведенням заходів індивідуальної підготовки здійснюється

Книги, які можуть вас зацікавити

Смуга реакції лідера
(курс лідерства)

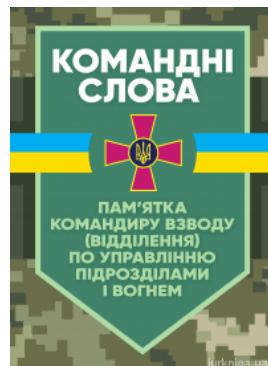
Оборона в місті
(населеному пункті).
Методичні матеріали

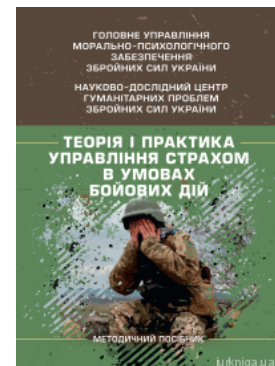
Кишеньковий довідник
сержанта (старшини)
щодо використання
деяких засобів
вогневого враження

Військове лідерство:
компетентність,
впевненість, гнучкість.
Універсальний
навчальний посібник
для рейнджерів

Командні слова
(пам'ятка командира
взводу (відділення) по
управлінню
підрозділами і вогнем)

Теорія і практика
управління страхом в
умовах бойових дій

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)